

fesager. Det betyder bl.a., at kravet om dobbelt strafbarhed skal være opfyldt, hvis anmodningen om gensidig retshjælp vedrører et straffeprocessuelt tvangsindgreb.

Det bemærkes, at danske myndigheder allerede i et vist omfang yder retshjælp i sådanne sager. Det gælder bl.a. mindre alvorlige færdsels-sager, der efter dansk ret behandles som straffesager, men som i en række andre lande behandles som administrative sager.

Bestemmelsen svarer i vidt omfang til Schengenkonventionens artikel 49, litra a, der samtidig ophæves. Bestemmelsen skønnes ikke at kræve lovændring.

Det følger endvidere af artikel 3, stk. 2, at gensidig retshjælp ligeledes ydes i forbindelse med straffesager og sager som omhandlet i stk. 1, der vedrører handlinger eller overtrædelser, som en juridisk person kan drages til ansvar for i den begærende medlemsstat.

Det følger heraf, at den anmodede medlemsstat ikke længere vil kunne afslå en anmodning om gensidig retshjælp blot ved at henholde sig til, at dens lovgivning ikke indeholder hjemmel til at drage juridiske personer administrativt eller strafferetligt til ansvar for de pågældende overtrædelser. Konventionen styrker dermed det retlige samarbejde for så vidt angår juridiske personers ansvar.

I praksis vil bestemmelsen f.eks. kunne finde anvendelse i tilfælde, hvor udenlandske myndigheder anmoder danske myndigheder om bistand i forbindelse med afhøring af vidner her i landet til brug for behandlingen af en straffesag mod en juridisk person i den begærende medlemsstat.

Bestemmelsen indebærer ikke en fravigelse af det grundlæggende krav om dobbelt strafbarhed, som bl.a. Danmark stiller i visse sager om gensidig bistand i straffesager. Det vil således fortsat være muligt at stille krav om, at det forhold, der ligger til grund for anmodningen om bistand, også vil kunne straffes efter den anmodede medlemsstats lovgivning.

Hvis en udenlandsk myndighed anmoder om foretagelse af et straffeprocessuelt tvangsindgreb her i landet, vil retsplejelovens betingelser altså fortsat i det hele skulle være opfyldt. Det gælder også i straffesager mod juridiske personer.

Det bemærkes, at straffeloven indeholder en almindelig adgang til at pålægge juridiske personer strafansvar for overtrædelser af straffeloven, som er begået for at skaffe den juridiske person vinding, jf. straffelovens § 306 som affattet ved lov nr. 280 af 25. april 2001.

Artikel 3, stk. 2, skønnes ikke at kræve lovændring.

3.1.4. Formkrav og fremgangsmåde ved udførelse af anmodninger om gensidig retshjælp (artikel 4)

Artikel 4 har til formål at tillade, at en anmodning om gensidig retshjælp så vidt muligt gennemføres i overensstemmelse med de formkrav og den fremgangsmåde, som den begærende medlemsstat udtrykkeligt angiver (stk. 1 og 3), samt at forpligte den anmodede medlemsstat til i videst muligt omfang at tage hensyn til de frister, der måtte være angivet i anmodningen (stk. 2), inden for de grænser, der er fastsat i stk. 4.

I henhold til 1959-konventionens artikel 3 skal anmodninger gennemføres på den måde, som foreskrives i den anmodede stats lovgivning. Med artikel 4 i EU-retshjælpskonventionen sker der en forskydning i forbindelse med gensidig retshjælp, så det nu kræves, at retshjælpen så vidt muligt ydes på den måde, den begærende medlemsstat ønsker.

Artikel 4, stk. 1, fastslår som overordnet princip, at den anmodede medlemsstat, der behandler en anmodning, skal respektere de formkrav og den fremgangsmåde, som den begærende medlemsstat udtrykkeligt angiver. Hensigten er at lette brugen af de oplysninger, der tilvejebringes gennem gensidig retshjælp, som bevismateriale i forbindelse med de efterfølgende trin i sagen i den begærende medlemsstat. Udtrykket »formkrav og fremgangsmåde« bør fortolkes bredt, og kan f.eks. omfatte den situation, at det er anført i retsanmodningen, at en repræsentant for forsvaret i sagen skal være til stede ved afhøringen af et vidne. Den anmodede medlemsstat kan kun nægte at efterkomme et ønske om overholdelse af særlige formkrav og/eller fremgangsmåder, hvis de strider mod dens grundlæggende retsprincipper, eller hvis det i selve konventionen udtrykkeligt er fastsat, at retsanmodninger skal gennemføres i overensstemmelse med loven i den anmodede medlemsstat.

For så vidt angår afhøring af vidner følger det direkte af retsplejelovens § 190, 2. pkt., at ved vidneafhøring efter begæring af udenlandske myndigheder bør en anmodning om iagttagelse af en særlig form eller fremgangsmåde så vidt muligt imødekommes, medmindre dette vil være åbenbart uforeneligt med landets retsorden. I andre tilfælde vil det bero på de relevante danske bestemmelser, om det er muligt at imødekomme en anmodning om iagttagelse af en særlig form eller fremgangsmåde. I praksis respekteres særlige ønsker fra udenlandske myndigheder allerede i dag i videst muligt omfang.

Efter gældende praksis imødekommer danske myndigheder således allerede i dag i vidt omfang anmodninger fra udenlandske myndigheder om iagttagelse